Мукачівський державний університет
Кафедра психології
Малопольський державний університет імені Вітольда Пілецького в Освенцімі
Університет прикладних наук в м. Ельблонг
Пряшівський університет
Волинський національний університет ім. Лесі Українки

Становлення особистості: персоногенетичний контекст

Збірник тез доповідей

III Міжнародної науково-практичної конференції

Україна, Мукачево 23-24 квітня 2025 р.

Mukachevo State University
Psychology Chair
The Witold Pilecki State University in of Applied Sciences in Oświęcim
University of Applied Sciences in Elblag
Pryaszów University
Lesya Ukrainka Volyn National University

Personality Formation: Personogenetic Context

Collection of theses
III International Scientific and Practical Conference

Mukachevo April 23-24, 2025

УДК 159.923.2:159.922(043.2)

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Науково-технічною радою Мукачівського державного університету (Протокол № 3 від 23.05.2025 р.)

С11

Становлення особистості: персоногенетичний контекст: збірник тез доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції, 23-24 квітня 2025р., м. Мукачево / ред. кол. Л. І. Капітан (гол. ред.) та ін. Мукачево: Вид-во МДУ, 2025. 157 с.

Редакційна колегія:
Капітан Л. І. – д. істор. н., професор (голова); Туріс І. Ю. – к. філол. н., доцент; Корнієнко І. О. – д. психол. н., професор; Щербан Т.Д. – д. психол. н., професор; Брецко І. І. – к. психолог. н., доцент; Воронова О. Ю. – к. психолог. н., доцент.

©Мукачівський державний університет, 2025

відкритий діалог, критичне мислення та взаємоповагу, сприяє розвитку більш глибоких міжособистісних навичок. Окрім внутрішніх чинників, зовнішні стресові фактори, теж можуть впливати на рівень соціальної інтеграції та адаптації, але їх вплив може бути негативним.

Отже, сучасна студентська молодь перебуває на ключовому етапі професійного становлення, що вимагає від закладів вищої освіти не лише розвитку академічних здібностей, а й формування соціальної адаптації. Недостатній рівень соціального інтелекту, виявлений серед здобувачів вищої освіти Мукачівського державного університету, свідчить про потребу впровадження системних заходів для його підвищення. Формування соціального інтелекту залежить як від внутрішніх особистісних характеристик, так і від соціокультурного середовища та зовнішніх стресових чинників, тому оптимізація освітнього простору має враховувати ці аспекти для досягнення високої адаптації та професійної компетентності майбутніх спеціалістів.

Література:

1. Ґоулман Д. Соціальний інтелект. Нова наука про людські відносини / пер. з англ. Я. Лебеденко. Книжк. клуб «Клуб Сімейн. Дозвілля», 2020. 400 с.
2. Бермас О. М. Вплив соціального та емоційного інтелекту на формування успішних фахівців. *Роль соціального та емоційного інтелекту як найважливіших soft-skills XXI століття в освітньому процесі:* матеріали всеукр. науково-пед. підвищ. кваліфікації, м. Одеса, 6 березня – 16 квіт. 2023 р. 2023. С. 41–43.
3. Крижановська Т. О. Креативність як складова соціального інтелекту. *Роль соціального та емоційного інтелекту як найважливіших soft-skills XXI століття в освітньому процесі:* матеріали всеукр. науково-пед. підвищ. кваліфікації, м. Одеса, 6 березня – 16 квіт. 2023 р. 2023. С. 213–216.

УДК 378.013:378.018.4-025.14:37.011.3-057.87(043.2)

ТЕТЯНА КРАВЧЕНКО
доктор філософії, доцент кафедри англійської мови,
літератури з методиками навчання
Мукачівський державний університет
КРАВЧЕНКО К.Е.
здобувачка освітнього ступеня «бакалавр»
Спеціальності 014 Середня освіта / 014.021 Англійська мова та зарубіжна література
Мукачівський державний університет

НАВЧАННЯ В ЗМІШАНОМУ ФОРМАТІ: СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНІ ПІДХОДИ, ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

Сучасна освіта зазнає значних змін, що зумовлено розвитком цифрових технологій та новими підходами до навчального процесу. Одним із таких підходів є студентоцентроване навчання у змішаному форматі, яке поєднує традиційне очне навчання з онлайн-компонентами. Це сприяє підвищенню автономності здобувачів, покращенню доступу до навчальних матеріалів та розвитку навичок самостійного навчання. Проте впровадження цього формату супроводжується певними викликами, які потребують детального аналізу та ефективних рішень.

Рівень цифрової грамотності студентів і викладачів є важливим аспектом

для успішної інтеграції цифрових технологій у навчальний процес. Цифрова грамотність охоплює не лише вміння користуватися технологіями, а й розуміння того, як ефективно застосовувати їх для досягнення навчальних цілей, зберігаючи при цьому етичні стандарти та безпеку даних.

Основою цифрової грамотності студентів є такі навички як: користування комп'ютерними програмами (текстові редактори, електронні таблиці, презентаційні програми); навігація в Інтернеті та використання онлайн-ресурсів для пошуку інформації; вміння працювати з різними онлайн-платформами для навчання, такими як Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams, Zoom та іншими; використання спеціалізованих програм для створення та обробки медіа-матеріалів, таких як відео, графіка, аудіо для виконання навчальних завдань.

Але не зважаючи на цифровізацію майже всіх сфер нашого життя, існують проблеми, з якими стикаються здобувачі: недостатня підготовка до використання сучасних онлайн-інструментів, що може призводити до затримок у виконанні завдань або невміння працювати з платформами, які використовуються для дистанційного навчання; низька мотивація до вивчення нових інструментів, оскільки деякі студенти можуть вважати, що їм цього не потрібно для успіху у навчанні; технічні обмеження, наприклад, доступ до старих комп'ютерів або поганий інтернет-зв'язок у певних регіонах.

Цифрова грамотність викладачів в сучасному освітньому контексті визначається комплексом навичок та вмінь, необхідних для ефективної інтеграції технологій у навчальний процес. Серед ключових аспектів цієї грамотності варто виокремити створення та управління онлайн-курсами, завданнями та тестами, що сприяє індивідуалізації навчання. Використання інструментів для онлайн-комунікації, таких як відеоконференції, чати та форуми, сприяє активному обміну знаннями та взаємодії між учасниками освітнього процесу. Інтеграція різноманітних цифрових ресурсів, таких як онлайн-бібліотеки, відео-лекції та віртуальні лабораторії, розширює можливості доступу до навчального матеріалу та підвищує його актуальність. Застосування аналітики для оцінки успішності студентів через онлайн-платформи дозволяє ефективно відстежувати та адаптувати освітній процес до індивідуальних потреб кожного студента.

Серед основних проблем, з якими стикаються викладачі у процесі цифрової трансформації освіти, варто зазначити кілька ключових аспектів. По-перше, це недостатній досвід або невпевненість у використанні новітніх цифрових інструментів. Викладачі, які тривалий час працювали за традиційною моделлю навчання, можуть відчувати труднощі при адаптації до цифрових платформ, що, своєю чергою, знижує ефективність їхньої педагогічної діяльності. По-друге, надмірне навантаження технологіями проявляється у великій кількості цифрових інструментів, що іноді використовуються безсистемно або неефективно, ускладнюючи процес сприйняття матеріалу для студентів. По-третє, важливим бар'єром є обмеженість ресурсів та нестача інституційної підтримки. Не всі викладачі мають достатньо часу, технічної або методичної допомоги для опанування

цифрових технологій, що може спричиняти професійне виснаження, стрес або навіть відмову від використання таких інструментів у навчальному процесі.

Рішенням для підвищення рівня цифрової грамотності серед викладачів і здобувачів є курси з підвищення цифрової грамотності, тренінги, семінари, на яких можна освоїти нові інструменти та технології. Інтеграція цифрових технологій у навчальну програму через спеціалізовані курси надасть можливість навчити здобувачів ефективно використовувати різні інструменти для навчання. ВА той же час, важливою є підтримка з боку університетів. Навчальні заклади мають створювати умови для постійної підтримки викладачів і студентів, надаючи технічну допомогу, інструкції, а також ресурси для освоєння нових інструментів.

Студентоцентроване навчання у змішаному форматі є перспективним напрямом розвитку сучасної освіти. Воно сприяє підвищенню ефективності навчального процесу, розвитку самостійності студентів та інтеграції цифрових технологій. Проте для його успішного впровадження необхідно вирішити низку викликів, пов'язаних із цифровою грамотністю, мотивацією студентів, якістю зворотного зв'язку та технічним забезпеченням. Впровадження ефективних методик навчання, адаптація навчальних програм та забезпечення підтримки студентів і викладачів допоможуть максимально реалізувати потенціал цього підходу.

Література:

1. Андрос С. А., Громова, О. В. Змішане навчання: теоретико-методологічні засади та практичні аспекти. Київ: Освіта України, 2021.
2. Биков В. Ю., Шишкіна М. П. Цифрова трансформація освіти: концептуальні підходи. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2019. № 72(4). С. 1-16.
3. Гриньова М. В. Організація студентоцентрованого навчання в умовах цифрової освіти. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2020. Вип. 10(2). С. 45-52.
4. Єрмоленко А. М. Використання змішаного навчання у закладах вищої освіти: виклики та перспективи. *Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка.* 2021. Вип. 7(1). С. 89-97.
5. Коломоєць Г. В. Цифрові технології у вищій освіті: виклики та можливості. *Інноваційна педагогіка*. 2022. Вип. 41(1). С. 102-109.
6. Локшина О. І. Перспективи змішаного навчання у вищій школі України. *Освіта і педагогічна наука*. 2020. Вип. 2(1). С. 21-28.
7. Морзе Н. В., Кузнецова Г. С. Методика впровадження студентоцентрованого підходу у змішаному навчанні. *Комп'ютер у школі та сім'ї*. 2019. № 3. С. 15-22.

УДК 159.9:364-787.522:355.01(043.2)

ІРИНА ШТИХ
к. психол. н.,
старший викладач кафедри психології
Мукачівський державний університет

ЖИТТЄСТІЙКІСТЬ ЯК РЕСУРС В ЧАСИ ВІЙНИ

Складна соціальна ситуація в Україні, пов'язана з воєнним станом, потребує розширення адаптаційних можливостей людини, високого рівня

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26
тел./факс +380-3131-21109
Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua
E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua
Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: http://dspace.msu.edu.ua:8080
Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: http://msu.edu.ua/library/